

Van extreme meningen tot polarisatie en radicalisering bij jongeren en jongvolwassenen met een LVB

Donderdag 8 september 2022
12:00 – 13:00 uur

Met dank aan Andries Schilperoord, Stijn Sieckelink en Hannes van de Ven

Hogeschool van Amsterdam

Programma

- Enkele praktijkvoorbeelden
- Van extreme meningen tot polarisatie en radicalisering: ontstaansgronden, herkennen en voorkomen
- Richtlijn Radicalisering en hoe geven we LVB een plek in de richtlijn
- Wat weten we over jongeren en jongvolwassenen met een LVB
- Uitwisseling praktijkervaringen

Vanuit de praktijk....

Damian loopt graag in Lonsdale kleding waar hij een Nederlands vlaggetje op heeft bevestigd.

Als dit niet mag van school, steekt hij 3 pennen, rood wit en blauw, in zijn borstvakje.

Damian moppert veel op buitenlanders, hij zegt dat het voor hem onveilig is op straat.

Als er een avondklok komt tijdens de Corona-pandemie, staan er in Amsterdam-West veel jongeren op straat. Het is maar wat spannend, wat zou de politie doen? Zo staat ook Wesley op straat.

De sfeer wordt snel grimmiger, er wordt geschreeuwd en met spullen gegooid. Als ook Wesley een blikje cola richting een politie auto gooit, wordt hij op gepakt. Hij zit 3 dagen vast in Leeuwarden, omdat in Amsterdam alle cellen vol zitten.

Vanuit de praktijk....

Lena wil zich beslist niet laten vaccineren, want dat is een complot om te zorgen dat ze niet zwanger kan raken. Er is namelijk overbevolking op de wereld.

Na de kerstvakantie komt Soufyan op school in een legerbroek en een djeballa. Als hij in de eerste week van school ook nog een antisemitisch liedje zingt, wordt hij geschorst van school.

2010

RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN
RERADICALISEREN

Ronselen voor een
betere wereld

LANNOO
CAMPUS

Stijn Sieckelinc

2017

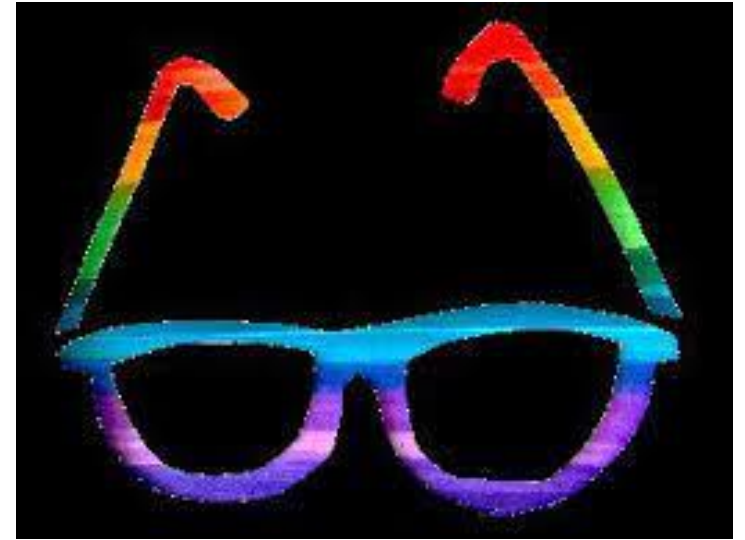

2021 Creating Tomorrow

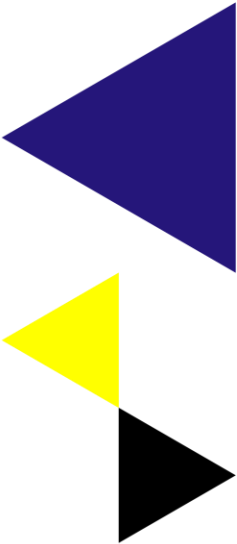
'Als we pas aandacht hebben voor jongeren als ze dreigen te radicaliseren, geven we hun een legitieme reden om te radicaliseren.'

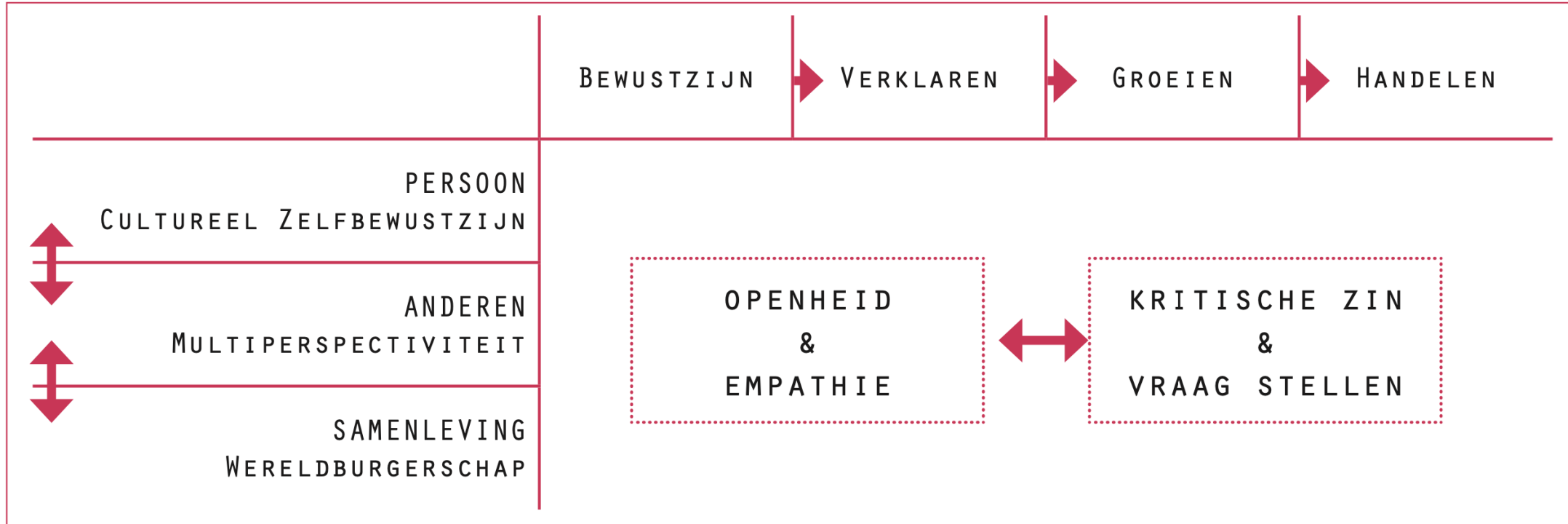
WAT ZIEN
JULLIE DOOR
PEDAGOGISCHE
BRIL?

“Ik zie jongeren die
uit gezinnen die
in een samenleving die”

Figuur 1: Kerncompetenties wereldburgerschap UCLL

Nieuw klimaatrapport: 'Grote vervuilers stichten brand in ons enige huis'

NOS

Kunnen onze scholen goed burgerschapsonderwijs wel aan?

Burgerschapsonderwijs is een belangrijke missie op scholen. Met de toegenomen aandacht voor zelfredzaamheid en kennis over het politieke systeem zitten we op het goede spoor. Maar dat geldt niet voor de kunst om met verschillende meningen om te gaan. Kan ons onderwijs die burgerschapsvorming wel aan gegeven een aantal praktische uitdagingen en de geïnstitutionaliseerde blinde vlek voor ons koloniale verleden?

Speelruimte voor identiteit

Samenwerken aan veerkrachtige identiteitsvorming van jongeren

Stijn Sieckelinck & Femke Kaulingfreks

De coronacrisis is voor veel jongeren de zoveelste grote uitdaging die een schaduw werpt over hun toekomst. Mogelijkheden om elkaar te ontmoeten zijn beperkt, terwijl jongeren contact met anderen hard nodig hebben. Bovendien zijn bestaande vormen van kansenongelijkheid de afgelopen twee jaar groter geworden. Hoe word je jezelf in een tijd waarin je letterlijk op afstand van anderen moet blijven?

In *Speelruimte voor identiteit*, dat 27 januari verschijnt, laten Stijn Sieckelinck en Femke Kaulingfreks zien hoe jongeren zich toch positief kunnen ontwikkelen in een tijd waarin de afstand tussen verschillende groepen in de samenleving soms onoverbrugbaar lijkt. Zij portretteren zes pedagogische praktijken waarin deze uitdaging samen met jongeren wordt opgepakt.

De praktijken openen een ruimte waarin gespeeld kan worden met identiteiten. Betrokken begeleiders coachen niet alleen jongeren in hun eigen bewustwordingsproces, maar bouwen ook aan gemeenschappen en zijn belangenbehartigers. Zij werken er samen met jongeren aan om in deze tijd waarin politiek steeds vaker het verleden als kompas neemt, individuele en collectieve toekomstdromen levend te houden.

Het democratische ethos

- Duurzame aandacht in plaats van incident-gedreven aandacht
- Specifieke programma's dienen ingebed
- Ethos is gericht op bredere opbrengsten dan tackelen van polarisatie en extremisme

Onderwijs tegen extremisme?

NIET: signaleren van extremisme of het voorkomen van terrorisme.

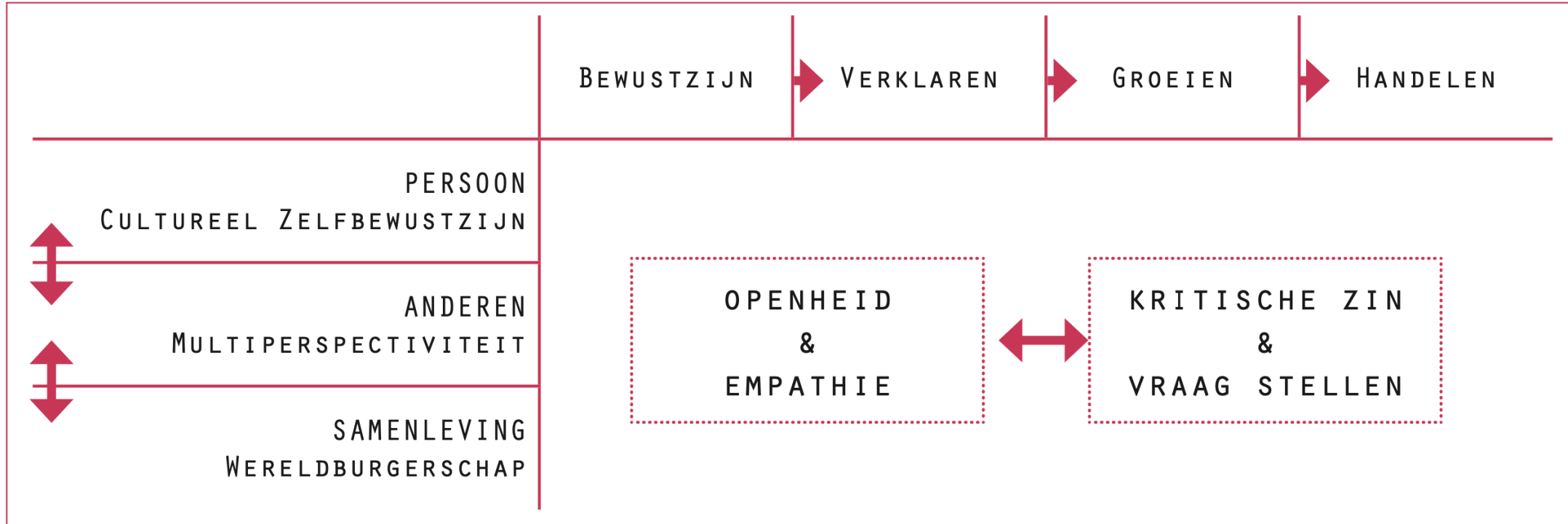
WEL: ruimte voor en grenzen aan idealen van leerlingen met als doel hen bewuster door de adolescentie te helpen zonder al te veel kleerscheuren en met de meeste van hun idealen intact.

HOE?

- *Geduldig bouwen aan ethos*
- *teachable moments benutten*
- *samenwerken met sociaal-culturele organisaties en jongerenwerk*

Uit (2018) Nordbruch, G. & Sieckelinck, S. Transforming Schools into “Labs for Democracy”. A companion to preventing violent radicalisation *through* education. RAN Policy paper. https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-edu/docs/ran_edu_transforming_schools_into_labs_for_democracy_2018_en.pdf

Figuur 1: Kerncompetenties wereldburgerschap UCLL

Notitie

*Ik zag een jongetje zitten
verwezen op een stoeltje
bedekt met bloed
en asgrauw puinstof
onder een huis weggehaald
met bommen bestookt
door Assads moordenaarstroep
dit gedicht helpt hem niet
maar het is genoteerd*

Campert, R. (2018). Open Ogen. Gedichten. Amsterdam: De Bezige Bij.

2019 – nu: SOCIALE VEERKRACHT

- (forthcoming) Sieckelinck, S. & Stephens, W. *Education*. Routledge Handbook on Radicalisation. London: Routledge.
- (forthcoming) De Ruyter, D. & Sieckelinck, S. Creating caring and just democratic schools to prevent extremism. *Educational Theory*.
- (in press) Sieckelinck, S. & Stephens, W. The Netherlands: Pioneering in PVE. In J. Semelin, S. Ollitrault and B. Ducol(Eds.). A comparative view of national P/CVE policies and strategies" - Presses de l'Université de Montréal/Presses universitaires de Rennes.
- (in press) Sieckelinck, S. Buro Zend-Uit, a pilot study from The Netherlands. In S. Jayakumar (Ed.): Diversion. Perspectives on PVE from around the globe. London: Palgrave Macmillan.
- (2021) Stephens, W. & Sieckelinck, S. Resiliences to Radicalisation: four key perspectives. *International Journal of Law, Crime and Justice*.
- (2020). Stephens, W. & Sieckelinck, S. Working Across Boundaries in Preventing Violent Extremism: Towards a typology for collaborative arrangements in PVE policy. *Journal for Deradicalization*.
- (2020) Stephens, W. & Sieckelinck, S. "Being resilient to radicalisation in PVE policy: a critical examination," *Critical Studies on Terrorism*, 13, no 1: 142-165
- (2020). Sieckelinck, S. The 5th P of Resilient Campuses. In: M. Wille (Ed.) *Freedom of expression in universities and university colleges*. Oslo: Scandinavian Academic Press.
- (2020) Dulleman, C. ... & Sieckelinck, S. Understanding Societal Resilience: The Case for Engaged Scholarship. In M. Ungar (Ed.) *Multisystemic Resilience: Adaptation and Transformation in Changing Contexts*. Oxford University Press.
- (2019) Stephens, W., Sieckelinck, S. & Boutellier, H. Preventing Violent Extremism: A Review of the Literature, *Studies in Conflict and Terrorism*.
- (2019) Stephens, W. & Sieckelinck, S. Radicalization and Religion. In B. Schewel & E. Wilson (eds.) *Religion and European Society: a primer*. Oxford: Wiley-Blackwell.

2015-2018: PREVENTIE EXTREMISME

- (2018) Sieckelinck, S. Towards a Pedagogy of the Radicalised. In: Smeyers (Ed.): *International Handbook of Philosophy of Education*. Dordrecht: Springer.
- (2018) Hassan, G., Brouillette-Alarie, S., Alava, S. ... & Sieckelinck: Exposure to Extremist Online Content Could Lead to Violent Radicalization: A Systematic Review of Empirical Evidence, *International Journal of Developmental Science*, vol. 12, no. 1-2.
- (2018) Sieckelinck, S. & Gielen, A.J. Protective and promotive factors building resilience against violent radicalisation. *RAN Issue Paper*.
- (2018) Nordbruch, G. & Sieckelinck, S. Transforming Schools into “Labs for Democracy”. A companion to preventing violent radicalisation through education. RAN Policy paper. https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-edu/docs/ran_edu_transforming_schools_into_labs_for_democracy_2018_en.pdf
- (2018) Sieckelinck, S. & Gielen, A.J. Protective and promotive factors building resilience against violent radicalisation. RAN Issue Paper. https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/ran_paper_protective_factors_042018_en.pdf
- (2017) Sikkens, E., van San, M., Sieckelinck, S. & De Winter, M. de. Participant Recruitment Through Social Media: Lessons Learned From a Qualitative Radicalization Study Using Facebook. *Field Methods*.
- (2017) Sieckelinck, S., Sikkens, E., Kotnis, S., San, M. van & De Winter, M. Formers & families: transitional journeys in and out of extremisms in Denmark and The Netherlands. A biographical approach. *Studies in Conflict and Terrorism*.
- (2017) Sikkens, E., Sieckelinck, S., San, M. van & De Winter, M. Parental Reactions towards Radicalization. *Child & Family Social Work*.
- (2015) Sieckelinck, S., Kaulingfreks, F. & De Winter, M. Neither villains nor victims. Towards an educational perspective on radicalisation. *British Journal of Educational Studies*, 63 (3), 329-343.

NEDERLANDSTALIG

- (2022, in druk). Sieckelinck, S. & Kaulingfreks, F. *Speelruimte voor Identiteit. Samenwerken aan veerkrachtige identiteitsvorming met jongeren*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- (2021) Kaulingfreks, F., Sieckelinck, S. & Walraven, G. *Perspectieven op veerkracht. Een inleiding voor professionals in het sociale domein*. Amsterdam: InHolland.
- (2020) Sieckelinck, S. Reradicaliseren. Educatief ronselen voor een betere wereld. In: *Zonder Wrijving geen Glans. Rapport Identiteit en Waardenbeleving*. Vlaamse Onderwijsraad. Leuven: Lannoo Campus.
- (2020) Sieckelinck, S., Kooijmans, M. & Wernaart, S. Buro Zend-Uit. Verslag van een Participatief onderzoek over Kwetsbaar zoeken naar Talent. Nationale Wetenschaps Agenda.
- (2019). Sieckelinck, S. & Gielen, A.J. Veerkracht bevorderen bij opgroeiende jongeren Inzetten op beschermende factoren. *Platform JEP*, Den Haag.
- (2018) Sieckelinck, S. 'Philippe Meirieu. Pedagogiek. De plicht om weerstand te bieden.' *Pedagogiek*, 38 (3)
- (2018) Sieckelinck, S. Review of 'Talent van de Straat. Hoe je jongeren kunt verleiden uit de criminaliteit te blijven'. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*.
- (2017) De Haan, M., De Ruyter, D. & Sieckelinck, S (red.). Themanummer over het werk van Micha de Winter. *Pedagogiek* 2017, Vol. 37, No. 2
- (2016) Sieckelinck, S. M. A. Naar een Pedagogiek van Radicalisering. In P. Smeyers, S. Ramaekers, R. van Goor, & B. Vanobbergen (Eds.), *Inleiding in de pedagogiek*. Boom.
- (2013) Sieckelinck, Van Buuren & El Madkouri. *Onbevoegd Gezag. Hoe burgers zelf de gezagscrisis aanpakken*. Den Haag: Boom.
- (2010) *Idealen op Drift. Een pedagogische kijk op radicalisering van jongeren*. Den Haag: Boom.
- (2009) *Het Beste van de Jeugd. Een wijsgerig-pedagogisch perspectief op jongeren en hun ideal(ism)en*. Kampen: Klement-Pelckmans.

NJi

Nederlands
Jeugdinstituut

Richtlijn Radicalisering tbv Kenniscentrum LVB

Aanleiding en aanpak

2022 09 08 | Hannes van de Ven

Wat is...

Radicalisering

Een **proces** waarbij iemands **ideologische opvattingen** de ruimte voor dialoog met andersdenkenden inperken en de **bereidheid** om dwang of geweld te gebruiken doen toenemen. Dit proces kan aanleiding zijn voor individuen, groepen of instituties om zich **af te keren** van de door democratische principes gestuurde samenleving en kan leiden tot **schade** aan relaties, zichzelf of anderen

Wat is...

Extremisme

Het fenomeen waarbij personen of groepen, op buitenparlementaire wijze **over de grenzen van de wet** gaan en (gewelddadige) illegale acties plegen om politieke **besluitvorming te beïnvloeden**.

Wat zijn...

Complottheorieën

Verklarende overtuigingen over hoe meerdere actoren in **geheime** overeenstemming samenkomen om een **verborgen doel** te bereiken dat over het algemeen beschouwd wordt als **onwettig en kwaadwillend**.

Wat is...

Polarisatie

Polarisatie is de **verscherping van tegenstellingen** tussen groepen in de samenleving die kan resulteren in **spanningen** tussen deze groepen en toename van de **segregatie** (o.a. langs etnische, religieuze en andere lijnen).

Waarom is een richtlijn wenselijk?

- Basiskennis ontbreekt
- Geen inzicht in de keten
- Handelingsverlegenheid
- Lastig om professioneel oordeel te vormen
- Professionele eenzaamheid
- Geen aandacht voor thema

Doel Richtlijn Radicalisering

- Jeugdprofessionals **concrete handvatten en kennis** te bieden in het omgaan met radicaliseringsvraagstukken.
- **Kennis borgen en instrumenten aanreiken** die jeugdprofessionals kunnen benutten bij de aanpak rond (beginnende) radicalisering van jeugdigen.
- Het gewenste effect van een richtlijn is een **breder verspreiding** van beschikbare kennis over alle professionals die met jeugdigen te maken hebben.

Vijf blokken in Richtlijn Radicalisering

- Blok 1: Basiskennis voor professionals
- Blok 2: Noodzakelijke randvoorwaarden
- Blok 3: Signaleren
- Blok 4: Interpreteren / Professionele oordeelsvorming
- Blok 5: Interventies

Wat weten we over jongeren met een LVB?

- Moeite met informatieverwerking
- Moeite met leggen verbanden
- Moeite met verwerkingsnelheid
- Etc.

Maar niet alleen cognitieve problemen....

- Lagere emotionele ontwikkeling
- Zwakkere sociale vaardigheden, meer moeite om verbonden te zijn
- Veelal erg gezagsgetrouw / beïnvloedbaar
- Meer last van uitsluiting / marginalisering
- Meer risico op psychische stoornissen
- Vaker uit laag SES

Risico's voor radicalisering en extremisme

- De samenhang tussen het lagere IQ, beperking in adaptieve vaardigheden en indirecte risicofactoren: lage SES, uitsluiting, zwakke sociale vaardigheden, lager emotioneel niveau van ontwikkeling
- Meer moeite met het toetsen van informatie
- Beperkte online vaardigheden

Uitwisseling praktijkervaringen

LVB in de richtlijn?

- Wat zijn volgens jullie belangrijke ‘kenmerken’ van jongeren met een LVB die aan bod moeten komen in de richtlijn?
- Waar verschilt de aanpak van jongeren met een LVB vergeleken met jongeren die geen LVB hebben?

Bedankt voor je
aanwezigheid!

LANDELIJK
KENNISCENTRUM LVB

Specialisten voor jeugd en gezin

Hogeschool van Amsterdam

Nederlands
Jeugdinstituut